

HVA KAN VI LÆRE AV UTVIKLINGEN I CHINA? AV TORMOD VÅGEN

Først vil jeg få minne oss om at utviklingen i China er i full gang. Mange andre forhold gjør også slutningene usikre. Noe kan vi selvsagt lære av utviklingen innen det kristne arbeid der ute de siste år, men vi må vokte oss vel for å dra altfor sikre slutninger av det som hender i China.

Det har vært sagt at lærdommene vi høster i China må bli tentative, og det vil jeg gjerne understreke sterkt. Videre vil jeg be oss være merksame på hvem som er vår egentlige læremester. Det er ikke de politiske makthavere hverken i China eller i andre land. De vil nok si hvordan vi skal gå fram, og helst «hvordan vi ikke skulle ha gjort det». Alt dette skal vi høre på og ta alvorlig, men det må prøves for en høyere domstol. Guds ord og Guds ånd må lede oss både til selvransakelse når det gjelder fortiden, og vise oss veien videre framover.

Lærdommene vi høster i China, er både av prinsipiell og praktisk art, men det prinsipielle og det praktiske går ofte i hverandre.

Først vil jeg da nevne den hovedlærdommen vi har høstet. Vi må legge enda sterkere *vekt på det kvalitative* ved vårt arbeid. Fristelsen til å se på kvantiteten istedenfor kvaliteten er sterk på misjonsmarken. Her må vi utbe oss nåde til å seire. Jeg skal ikke her utvikle dette nærmere, men jeg vil nevne noen få ting.

Forkynnelsen må hjelpe de kristne til å bli forankret i selve evangeliet. Får de fotfeste der, kan de makte både stormer og vanskeligheter. Men vakler grunnvollen for dem, vil huset falle når flodbølgen kommer. Vi norske har fått lys over rettferdiggjørelsen av tro. Det er evangeliets stjerne og kjerne. Men jeg vil også nevne to viktige sannheter som vi nok har lagt mindre vekt på.

Kristus er ikke bare frelser, men også herre. Han er vår abso-

lutté autoritet. Det er sagt at katolikkene i trengselstiden føler en hjelp i pavens autoritet. Lydighetsplikten mot ham har vært en støtte i svake stunder. Vi forkynner ikke noe sådant menneskelig surrogat, men Jesus Kristus som *den absolutte herre*. Her må vi vel erkjenne at forkynnelsen vår er for veik.

Videre vil jeg også ta fram en ting som ble nevnt i Hongkong i vinter, da noen av oss samtalte om dette. Mange av oss har glemt fienden. Det er en farlig glemsel. I vårt eget og andres liv bør det innprentes ved Den hellige ånds hjelp: *Jeg forsaker djevelen* og alt hans vesen. De unge kristne bør være orientert når det gjelder denne demoniske tid og djevelens «snedige anløp».

I denne forbindelse vil jeg gjerne få understreke *betydningen av bibelundervisningen*. Det profane skolearbeid har nok tatt for megen tid og kraft på bekostning av undervisningen i selve Bibelen. Vi burde ha mange flere bibelskoler på misjonsmarken, skoler der unge menn og kvinner blir grunnfestet i Guds ord og istandsatt til å bli vitner. Her går veien til *selvstendigjørelse av menighetene*. Dette har i altfor høy grad blitt sett på som et organiseringsspørsmål og en økonomisk sak. En selvstendig menighet er bare den som har *nådegaver i funksjon*, slik at de kristne oppbygges sammen og slik blir satt i stand til å være misjonærer. Her kommer vi tilbake til det bibelske om nådegavens bruk i menigheten. Hvis lederen i de første forsamlingene var en forkynner, ansås det heldig, men det var ingen betingelse. I den grad var de frie nådegaver bærende for forsamlingslivet og menighetens oppbyggelse. Det sier oss hvor unormalt det er at presten eller forkynneren skal være alfa og omega i det praktiske menighetsliv. Jeg vil her gjerne understreke betydningen av bønne- og vitnemøter hvor nådegavene framelskes. Det ble sagt under Hannover-møtet sist sommer: «Bønnen er gudstjenestens totaldimensjon.» Flest mulig av de kristne bør delta i fellesbønnen. Når de kristne slik tas med i forsamlingslivet, vil hver enkelt av dem rustes og dyktiggjøres til å bære vitnesbyrd for sin herre og mester i hverdagen. Jeg tenker ikke minst på *husandakten*. Vi må mer en før formane de kristne til å danne et oppbyggelsessentrum i sin egen heim. Men like så viktig som denne formaningen, er hjelpen vi gir dem når nådegavene framelskes i menighetens forsamling.

I Afrika samles ofte hele landsbyer hver morgen til andaktsstund. Formene kan skifte etter forholdene. Hovedsaken er at de kristne blir hjulpet til å *ernære seg selv*, selv om misjonæren eller presten blir tatt fra dem.

Så noen ord om *vår åndelige innstilling* i denne vanskelige, men store misjonstid. Vi som lever i velferdsstaten, vil etter hvert bli behersket av en «trygd-mentalitet», som har lett for å margstjele vår evne til å møte farer og ta risiko. Hvis vi misjonsfolk, misjonærene innbefattet, blir offer for denne utvikling, vil det få de mest skjebnesvangre følger for fremtidens misjon. Forholdet er nemlig at siden den nyere misjonstid begynte ved William Carey, har *misjonens risiko* aldri vært større. Under de store politiske omveltninger – og motsetninger – kalles vi til å gå midt inn i folkene med evangeliet. Vi kan ikke lenger regne med lange, byggende perioder. Det gjelder nå å føre en «mobil krigsføring». Dette krever *grundig orientering*. Vi må sette oss inn i forholdene, det gjelder like så meget misjonærene som ledelsen heime. Det krever videre en *våkenhet*, et *initiativ* og en *dristighet* som ingen av oss er i besittelse av. Igjen og igjen kjenner vi trang til å utbryte: Hvem er vel dyktig til dette! Det er godt å vite at det gamle svar ennå gjelder: Vår dyktighet er av Gud.

Kommer vi så til det personlige offer oppgaven krever, gjelder dette svaret enda mer. Våre soldater må nå ha *lett opp-pakning*. Det er ikke tid til å bygge store institusjoner og opprette faste lærerstoler. I denne forbindelse vil jeg nevne to spesielle spørsmål som er meget aktuelle i denne misjonsperioden. Det har vært et gammelt dogme i misjonen at misjonærene *ikke skal drive politikk*. Det er i seg selv innlysende. Men dette dogmet har ofte blitt tolket slik at misjonærene føler det vanskelig å refse synden når den har politisk anstrøk. I dag blir det spurt om misjonæren og misjonslederne protesterte mot opiumskrigen i China. Samtidig som en misjonær ikke skal drive politikk, må han ha rett til å tale sannhetens ord i en sak, selv om det blir oppfattet som innblanding i politikk. En slik refselse av synden kostet Johannes Døperen livet, men han tok den risikoen.

Det andre spesielle spørsmålet jeg her vil nevne gjelder *evakuering fra et misjonsfelt som lukkes*. Det er en meget vanskelig sak å tale

om. Fra Guds ord kan vi hente støtte både for å bli under forfølgelsen og for å forlate landet når forfølgelsen reiser seg. Jeg ser det slik at et misjonsstyre ikke har rett til å gi ordre til misjonærene om å bli. Men det har den aller største betydning at styre og misjonærer her har nær kontakt og sammen får se Guds vei og vilje. At noen misjonærer reiser mens andre står igjen, kan bli den eneste løsning som praktisk lar seg gjennomføre. Men det er som regel ikke den beste. Når slike situasjoner oppstår, bør spørsmålet om evakuering eller ikke gjøres til gjenstand for særskilt forbønn både heime og ute. I slike tider blir både lydigheten mot Gud og lojaliteten mot hverandre satt på prøve. Da bør ikke hensynet til hva den eller hin sier være avgjørende, men hva som tjener Rikets fremme.

Når vi ser på tiden slik den formes for våre øyne i dag, er det som *utviklingen bøyes tilbake mot begynnelsen*, da evangeliets budbærere første gang ble sendt ut i verden. Som apostlene møter vi i dag en demonisk og anti-kristelig verden. Vår vei til seier er den samme nå som den gang. Det var ikke deres kulturinn-sats som ble avgjørende, men *åndskraften, vitnemotet og offersin-net*. Apostelen Paulus kaller seg selv Jesu Kristi trell. Det sier alt om forholdet til tjenesten. Den er totalitær, og han er ikke lenger sin egen, men tilhører sin herre med alt han er og alt han har. Forskjellen på forholdene den gang og i dag er den at apostelen sto ved de siste tiders begynnelse, og vi ved slutten. Men kanskje denne tidsalders begynnelse og slutning vil møtes også i resultatene. Kanskje ordene hos profeten Amos gjelder særskilt vår tid: «Høstmannen skal nå igjen plogmannen.» Iallfall er det et faktum at vi er kommet inn i en ny tid når det gjelder resultatene av misjonsarbeidet. På mange misjonsfelter er det i dag i utpreget forstand en høsttid. Og det merkelige er at avstanden mellom utsed og høst synes å bli så kort. På alle områder ser det ut til at tidens hjul ruller forttere jo nærmere vi kommer avslutningen. Det som har hendt i China, og det som hender i verden for øvrig i dag, sier oss at vi har en kort tid igjen. I det lys bør vi se vårt misjonsarbeid. Det må ikke friste oss til å bli overfladiske i gjerningen, men til å arbeide i dag som om denne dagen var den siste, og samtidig legge god grunnvoll for tiden som kommer.